

סיכום הרמב"ם היומי

פרק ח' – פקדון שנגב

הדין: אם הפקדון נגב, והשומר הסכים לשלם במקום להישבע – הכפל והשבח הולך אליו, והגניבה עצמה חוזרת לבעלים. אך אם לא הסכים לשלם אלא להשבע, הכל הולך ל בעלים. [1-8]

• יום שלישי, ו"ב סיון •

הלכות מלוה ולוה

פרק א' – המצוה

הדין: מצוה להלוות, ואסור למלוה ליגוש, וכן אסור ללוה לקחת הלוואה באופן שלא יוכל להחזיר. והבעל חוב גובה מכל נכסי הלוה, מלבד בגדי החול של בני ביתו. [11-8]

פרק ב' – לוה עני

הדין: אם הלוה עני ואין לו נכסים – יכול המלוה לתפוס נכסים שמצא, אך אסור לו להכנס לבית הלוה. ותיקנו שהלוה נשבע שאין לו כלום, וכאשר ירויה, ישלם. ואין להשביע כן אם גלוי שמדובר בעני. [11-8]

פרק ג' – משכון

הדין: אסור לקחת משכון מאלמנה, ולא כלי אוכל נפש מאדם רגיל, ולא להכנס לבית הלוה ללקיחת המשכון. ומצוה להחזיר ללוה משכון בזמנים שצריך להם. [11-8]

• יום רביעי, ו"ג סיון •

פרק ד' – נשך ומרבית

האיסור: להלוות או ללוות בריבית בשום צורה, והעושה כן ככופר באלוקי ישראל. הלוה לא ישלם את הריבית, והמלוה אמור להחזיר אותה. [17-8]

• יום ראשון, י' סיון •

הלכות שאלה ופקדון

פרק ג' – המשלוח

הדין: כאשר החפץ השאול נמצא במשלוח, האחריות עדיין על מי שנתנו למשלוח, עד שהחפץ יגיע ליעדו. ובספקות, המוציא מחברו עליו הראיה. [17-8]

פרק ד' – שליחות יד

הדין: שומר חנם חייב לשלם אם פשע בשמירה, דהיינו שלא שמר כדרך השמירה של אותו חפץ, או ששלח בו יד. ולכן נשבע שלא עשה כן. [18-8]

פרק ה' – פשיעה

הדין: פעולות שונות מוגדרות כפשיעה: מי שפדה עצמו בכסף פיקדון, מי שלא שם לב כמה הופקד אצלו, מי שעירב פירות פיקדון עם פירותיו ללא מדידה, וכדומה. [11-8]

• יום שני, י"א סיון •

פרק ו' – שבועה ותשלום

הדין: אם השומר מעונין לשלם במקום להישבע – יש מקרים בהם בכל זאת משביעים אותו, אם זה חפץ נדיר שאי אפשר לקנותו. והשומר יכול להתנות מראש שהוא שומר בצורה מסוימת, ואין לחשוך בו שפשע או שלח יד, אלא אם כן יש עדים. [17-8]

פרק ז' – המפקיד פירות

הדין: גם אם פירות הפיקדון מתקלקלים, אסור לגעת בהם. אך אם הם נפסדים לגמרי, יש למוכרם לפני כן לאדם אחר. ואם השתמש בהם, חייב באחריותם. [18-8]

• יום שישי, ט"ו סיון •

פרק י' – הלוואת פירות

הדין: מותר להלוות פירות על מנת להחזירם, ובתנאי שיצא כבר שער בשוק או שיש ללוה מאותם פירות. אם לא, אסור, שכן כאשר יחזיר יתכן שהפירות התייקרו וזה אבק ריבית. [א-י]

פרק י"א – פרעון הלוואה

הדין: הלוואה שיש עליה שטר שחתומים בו עדים – נפרעת בעדים, וגובה מהלקוחות והיורשים; הלוואה בעל-פה – אינה נפרעת בעדים, ואינו גובה מהלקוחות. [א-א]

פרק י"ב – יורשים קטנים

הדין: ככללות, לא גובים דבר מנכסי יתומים קטנים עד שהם יגדלו. מלבד במקרים הבאים: שלבינתיים הריבית גודלת; עבור כתובת האשה; אם השדה גזולה; אם יש שטר שאביהם מכר את השדה. וכאשר בי"ד מוכרים, הם עושים שמאות ומכרו. [א-א]

• יום שבת-קודש, ט"ז סיון •

פרק י"ג – תביעת פרעון

הדין: חכמים תיקנו שבנסיבות שונות המלוה יכול לגבות את הכסף מנכסי הלוה שלא בפניו. ובתנאי שהוכיח שהשטר מקוים, שהלוה במדינה אחרת, ושאלו נכסי הלוה. ואם המשכון אבד, עליו להישבע שבועת השומרים. [א-א]

פרק י"ד – שבועות

הדין: במקרים האמורים בהם המלוה גובה מהלוה, עליו להישבע. עם זאת, אין ללוה כל יכולת לערער על שטר מקוים, מלבד כשאומר שפרע. [א-א]

פרק ט"ו – תנאי ההלוואה

הדין: כל תנאי שהוסכם ביניהם, תקף. כגון: לפרוע רק בעדים, רק בעדים מסוימים, שהמלוה יהא תמיד נאמן, שהלוה יהא תמיד נאמן, וכדומה. ואם התנו שיפרע בעדים מסוימים, יכול הלוה לטעון שפרע בפני אותם עדים ומתו, אך אינו יכול לטעון שפרע בפני עדים אחרים ומתו. [א-א]

פרק ה' – הגוי

ריבית בגוי: מותר להלוות לגוי או ללוות ממנו בריבית כדי חייו של הישראלי. ובכל מקרה, הלוואה לישראל קודמת. [א-א]

אבק ריבית: ישנם מקרים שאינם ריבית ממשית, ובכל זאת אסורים, כגון: השקעה קרוב לשכר ורחוק להפסד, השכרת כסף, ריבית דברים, מקרים של הערמת ריבית, וכן דברים העלולים להגיע לריבית. עם זאת, ריבית שאינה ישירה מותרת, כגון: קניית שטר בערך הנמוך ממה שכתוב בו, שכר אמירה. [א-א]

פרק ו' – סוגי הריבית

חילוקי הדינים: א) ריבית מהתורה – כל הנאה נוספת של המלוה עבור ההלוואה, בתנאי שהיא מוגדרת וסוכמה מראש; ב) אבק ריבית – הנאה שאינה מוגדרת או שלא סוכמה מראש; ג) שילם מקדמה – יש לוודא שכאשר הקונה ישלם הכל, לא יצא שאחד מהצדדים נהנה מהשדה עבור המתנת הכסף. [א-א]

• יום חמישי, י"ד סיון •

פרק ז' – קרקע כמשכון

חילוקי הדינים: א) משכון – אסור למלוה להנות מפירות משכון משום אבק ריבית. אך בדיעבד הפירות לא יוצאות בבי"ד, מלבד ביתומים. והכול כמנהג המדינה; ב) ייקור מחירים – מותר לייקר מחיר עבור תשלום מאוחר של השכירות; ג) הלוואה לשיפוצים – מותרת. אך לא הלוואה לשם השקעה; ד) ייקור עבודה – אסור לבקש שאדם יעבוד קצת תמורת עבודה מרובה בזמן מאוחר יותר. [א-א]

פרק ח' – הנחות ותשלומים

הדין: אסור לגבות תוספת מחיר עבור קניה בתשלומים מאוחרים, אך מותר להוזיל מחיר על תשלום מיידי. וכן אסור לקנות במחיר מוזל מוצר שעדיין אינו מוכן על מנת שיקבלו לאחר הכנתו. [א-א]

פרק ט' – קביעת השער

הדין: מותר לקבוע מחיר על תוצרת מסוימת, בתנאי שיש למוכר חלק מהתוצרת או שנקבע כבר שער במדינה. [א-א]